

Додаток 2
до рішення 61 сесії Менської
міської ради 8 скликання
__ травня 2025 року № __

**Аналіз регуляторного впливу
до проекту рішення Менської міської територіальної громади «Про ставки
податків та зборів на території Менської міської територіальної громади з
2026 року»**

Аналіз регуляторного акта розроблений на виконання та з дотриманням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 р. №308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» зі змінами (надалі – Аналіз), Закону України Про місцеве самоврядування в Україні, Бюджетний Кодекс України

1. Визначення проблеми.

З моменту прийняття Рішення Менської міської ради «Про ставки податків та зборів на території Менської міської територіальної громади з 2025 року» виникла необхідність перегляду та повторного обговорення місцевих податків і зборів. Причинами є усні звернення громадян щодо необхідності перегляду ставок та приведення рішення у відповідність до законодавчих вимог враховуючи рекомендації Державної регуляторної служби України.

Згідно підпункту 12.3.2 пункту 12.3 статті 12 Податкового кодексу України при прийнятті рішення про встановлення місцевих податків та/або зборів обов'язково визначаються об'єкт оподаткування, платник податків і зборів, розмір ставки, податковий період та інші обов'язкові елементи, визначенні статтею 7 Податкового кодексу України з дотриманням критеріїв, встановлених розділом XII Кодексу для відповідного місцевого податку чи збору.

Враховуючи вимоги законодавства є необхідність:

- визначити всі обов'язкові елементи податків і зборів з зазначенням посилання на положення ПК;
- встановити фіксовані розміри ставок єдиного податку залежно від видів господарської діяльності;
- встановити фіксований розмір ставки збору за місця для паркування транспортних засобів, який буде діяти на території Менської міської територіальної громади;
- врахувати вимоги щодо розміщення та оприлюднення інформації щодо податкових агентів, якими може здійснюватися справляння туристичного збору;
- встановити ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, для фізичних і юридичних осіб залежно від місця розташування (зональності) та обґрунтувати їх встановлення;
- встановлення ставок земельного податку з урахуванням вимог статті 274 ПКУ, враховуючи допустимі межі земельного податку для земель загального користування.

Матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у комунальній власності територіальної громади.

Відповідно до статті 12 Податкового кодексу України до повноважень міських рад належать встановлення ставок місцевих податків та зборів, визначення переліку податкових агентів, прийняття рішення про встановлення місцевих податків та зборів, зміну розміру їх ставок, об'єкта оподаткування, порядку справляння чи надання податкових пільг, яке тягне за собою зміну податкових зобов'язань платників податків та яке набирає чинності з початку бюджетного періоду.

Сільські, селищні, міські ради в межах своїх повноважень приймають рішення про встановлення місцевих податків та зборів та податкових пільг зі сплати місцевих податків і зборів до 15 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлюваних місцевих податків та/або зборів, та про внесення змін до таких рішень.

Важливість проблеми при затвердженні місцевих податків і зборів полягає в необхідності наповнення міського бюджету та спрямування отриманих коштів від їх сплати на вирішення соціальних проблем територіальної громади та покращення інфраструктури.

Рішення Менської міської ради «Про ставки податків та зборів на території Менської міської територіальної громади з 2026 року» приймається з метою правового регулювання господарських і адміністративних відносин між органами місцевого самоврядування та суб'єктами господарювання, недопущення суперечливих ситуацій, безумовного виконання Податкового кодексу України, за для виконання покладених повноважень на органи місцевого самоврядування, виконання програм соціально-економічного розвитку громади, забезпечення мінімальних соціальних потреб.

Основні групи, на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	Так	-
Органи місцевого самоврядування	Так	-
Суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва	Так	-

Застосування ринкових механізмів для вирішення вказаної проблеми не є можливим, оскільки здійснення вищезазначених заходів є засобом державного регулювання та відповідно до Податкового кодексу України є компетенцією міської ради.

Зазначена проблема не може бути вирішена за допомогою діючих регуляторних актів з огляду на вимоги Податкового кодексу України. А саме, у разі, якщо міська рада у термін до 15 липня не прийняла рішення про встановлення відповідних місцевих податків та/або зборів, що є обов'язковими згідно з нормами цього Кодексу, такі податки та/або збори справляються виходячи з норм цього Кодексу із застосуванням ставок, які діяли до 31 грудня

року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування таких місцевих податків та/або зборів.

2. Цілі державного регулювання.

Проект регуляторного акта спрямований на розв'язання проблеми, визначеної у попередньому розділі АРВ, в цілому. Основними цілями його регулювання є:

- врегулювання місцевих податків та зборів на території Менської міської ТГ відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та Податкового кодексу України;
- приведення рішення у відповідність до вимог Податкового кодексу України;
- встановлення доцільних та обґрунтованих розмірів ставок місцевих податків, зокрема по податку на майно (податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, плати за землю, транспортного податку), туристичному збору, по єдиному податку (фізичним особам 1, 2 груп), відповідно до вимог Податкового кодексу України, які б враховували особливості території, інтереси громадян і суб'єктів господарювання;
- забезпечення прозорості та відкритості надходження та використання коштів бюджету;
- встановлення пільг, щодо сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, та земельного податку;
- забезпечення максимальної прозорості та відкритості органів місцевого самоврядування та вдосконалення відносин між міською радою та суб'єктами господарювання, пов'язаними з оподаткуванням місцевими податками.

Відповідно до пункту 12.3.5 статті 12 Податкового Кодексу України, у разі, якщо сільська, селищна, міська рада не прийняла рішення про встановлення відповідних місцевих податків і зборів, що є обов'язковими згідно з нормами цього Кодексу, такі податки до прийняття рішення справляються виходячи з норм цього Кодексу із застосуванням ставок, які діяли до 31 грудня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування таких місцевих податків, тому рішення має бути вчасно прийняте, опубліковане та подане до Менської державної податкової інспекції ГУ ДПС у Чернігівській області.

3. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення встановлення цілей.

1. Визначення альтернативних способів:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
1	2
Альтернатива 1 <i>Не прийняття регуляторного акта</i> (залишення існуючої на даний момент ситуації без змін)	Альтернатива неприйнятна. Наслідком є невідповідність законодавчим вимогам регуляторного акта про місцеві податки та збори. Не чітке визначення елементів податків та зборів. Недотримання вимог щодо граничних ставок земельного податку на землі загального користування. Відсутність реагування на звернення громадян, унеможливлення висловити зауважень та пропозицій жителів громади.
Альтернатива 2	Застосування альтернативи є найбільш прийнятним.

<i>Прийняття запропонованого регуляторного акта</i>	Забезпечує досягнення цілей державного регулювання повною мірою. Ставки податку для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних і юридичних осіб, установлюються з повним дотриманням вимог Кодексу диференційовано залежно від місця розташування та типів таких об'єктів нерухомості. Встановлення диференційованого розміру ставок земельного податку відповідно до класифікації видів цільового призначення земель. Ставки податків були обговорені та узгоджені консультативно, на робочих нарадах та зустрічах, на спільному засіданні постійних депутатських комісій, членами яких також є платники податків. Врегульовані питання щодо відповідності регуляторного акта чинному законодавству. Дотримання прав громадян та суб'єктів господарювання.
---	---

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей.

Оцінка впливу на сферу інтересів держави, органів місцевого самоврядування:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 <i>Не прийняття регуляторного акта</i> (залишення існуючої на даний момент ситуації без змін)	Відсутні.	Відсутні.
Альтернатива 2 <i>Прийняття запропонованого регуляторного акта</i>	Забезпечує досягнення цілей державного регулювання. Забезпечує дотримання вимог Податкового кодексу України, реалізацію наданих органам місцевого самоврядування повноважень. Враховує пропозиції фізичних та юридичних осіб, які прийняли участь в обговоренні проєкту рішення. Вдосконалить відносини між міською радою, органом фіскальної служби та суб'єктами господарювання пов'язаних зі справлянням податків та зборів.	Витрати пов'язані з підготовкою регуляторного акту

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 <i>Не прийняття регуляторного акта</i> (залишення існуючої на даний момент ситуації без змін)	Відсутні затрати часу, необхідні для вивчення положень про місцеві податки та збори.	Сплата податків за діючими ставками.

Альтернатива 2 <i>Прийняття запропонованого регуляторного акта</i>	Сплата податків і зборів за обґрунтованими ставками. Враховує пропозиції фізичних та юридичних осіб, які прийняли участь в обговоренні проєкту рішення. Відкритість процедури, прозорість дій місцевого самоврядування. Дотримання прав громадян.	Сплата податків за діючими ставками (сплата за землі загального користування за обґрунтованими ставками)
---	--	--

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
1	2	3
Альтернатива 1 <i>Не прийняття регуляторного акта</i> (залишення існуючої на даний момент ситуації без змін)	Відсутні затрати часу, необхідні для вивчення положень про місцеві податки та збори.	Сплата податків за діючими ставками.
Альтернатива 2 <i>Прийняття запропонованого регуляторного акта</i>	Враховує пропозиції фізичних та юридичних осіб, які прийняли участь в обговоренні проєкту рішення. Вдосконалисть відносини між міською радою, органом фіскальної служби та суб'єктами господарювання пов'язаних зі справлянням податків та зборів.	Сплата податків за діючими ставками (сплата за землі загального користування за обґрунтованими ставками)

Оцінка сумарних витрат за альтернативами

Вид альтернативи	Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1 <i>Не прийняття регуляторного акта</i> (залишення існуючої на даний момент ситуації без змін)	Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці "Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта")	0,00
Альтернатива 2 <i>Прийняття запропонованого регуляторного акта</i>	Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці "Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта")	0,00

4. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей.

Вартість балів визначається за чотирибальною системою оцінки ступеня досягнення визначених цілей, де:

4- цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде);

3- цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть);

2- цілі прийняття регуляторного акта, які можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаться невирішеними);

1-цілі прийняття регуляторного акта, які не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати).

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
1	2	3
Альтернатива 1 <i>Не прийняття регуляторного акта</i> (залишення існуючої на даний момент ситуації без змін)	1	Така альтернатива є неприйнятною в зв'язку з тим, що в даному випадку недотримано всіх вимог Податкового кодексу України. Та не надає можливості висловити зауваження та пропозиції жителів громади.
Альтернатива 2 <i>Прийняття запропонованого регуляторного акта</i>	4	Цей регуляторний акт відповідає потребам у розв'язанні визначеної проблеми та принципам державної регуляторної політики. Затвердження такого регуляторного акта забезпечить досягнення встановлених цілей, зокрема буде досягнуто баланс інтересів громади та платників податків та врегульовано законодавчі вимоги.

Рейтинг результативності досягнення цілей.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
1	2	3	4
Альтернатива 2 <i>Прийняття запропонованого регуляторного акта</i>	Держава, органи місцевого самоврядування: Забезпечує досягнення цілей державного регулювання. Забезпечує дотримання вимог Податкового кодексу України, реалізацію наданих	Держава, органи місцевого самоврядування: Витрати пов'язані з підготовкою регуляторного акту Громадяни та Суб'єкти господарювання: Сплата податків за діючими ставками (сплата за землі	Цей регуляторний акт відповідає потребам у розв'язанні визначеної проблеми та принципам державної регуляторної політики. Затвердження такого регуляторного акта забезпечить поступове досягнення встановлених цілей, зокрема буде досягнуто баланс інтересів громади

	органам місцевого самоврядування повноважень. Громадяни: Сплата податків і зборів за обгрунтованими ставками. Враховує пропозиції фізичних та юридичних осіб, які прийняли участь в обговорені проекту рішення. Відкритість процедури, прозорість дій місцевого самоврядування. Дотримання прав громадян. Суб'єкти господарювання: Враховує пропозиції фізичних та юридичних осіб, які прийняли участь в обговорені проекту рішення. Вдосконалить відносини між міською радою, органом фіскальної служби та суб'єктами господарювання пов'язаних зі справлянням податків та зборів.	загального користування за обгрунтованими ставками)	та платників податків.
Альтернатива 1 <i>Не прийняття регуляторного акта</i> (залишення існуючої на даний момент ситуації без змін)	Держава, органи місцевого самоврядування: Відсутні. Громадяни та Суб'єкти господарювання: Відсутні затрати часу, необхідні для вивчення положень про місцеві податки та збори.	Держава, органи місцевого самоврядування: Відсутні Громадяни та Суб'єкти господарювання: Сплата податків за діючими ставками	Така альтернатива є неприйнятною в зв'язку з тим, що в даному випадку недотримано всіх вимог Податкового кодексу України. Та не надає можливості висловити зауваження та пропозиції жителів громади.

Переваги обраної альтернативи

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 2 <i>Прийняття запропонованого регуляторного акта</i>	Альтернатива є доцільною. Цей регуляторний акт відповідає потребам у розв'язанні визначеної проблеми та принципам державної регуляторної політики. Затвердження такого регуляторного акта забезпечить досягнення встановлених цілей. Прийняття даного рішення дасть можливість досягнути балансу інтересів органу місцевого самоврядування та платників місцевих податків і зборів. Зробити регуляторний акт доступнішим та більш зрозумілим для громадян.	Зміни до Податкового кодексу України, Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів.
Альтернатива 1 <i>Не прийняття регуляторного акта</i> (залишення існуючої на даний момент ситуації без змін)	Дана альтернатива є не прийнятною. Не забезпечує в повному обсязі права жителів громади на можливість висловити зауваження та пропозиції. Зростання соціальної напруги.	Нові зміни у законодавстві.

Таким чином для реалізації обрано **Альтернативу 2** – перегляд та прийняття запропонованого регуляторного акту що забезпечить фінансову спроможність Менської міської територіальної громади враховуючи інтереси жителів громади та вимоги законодавчих актів.

5. Механізм, який пропонується застосувати для розв'язання проблеми.

Основним механізмом, який забезпечить розв'язання визначеної проблеми, є встановлення місцевих податків і зборів. По кожному виду місцевого податку визначаються платники податку, об'єкти оподаткування, база оподаткування, ставка податку, строк сплати податку, порядок сплати, податкові пільги та порядок їх застосування.

При здійсненні регуляторної діяльності розглядаються обгрунтовані пропозиції та зауваження до проєкту рішення, надані суб'єктами господарювання, представниками територіальної громади у встановленому законом порядку.

Заходи, які мають здійснити органи влади для впровадження цього регуляторного акта:

1. Розробка та оприлюднення проєкту рішення «Про встановлення місцевих податків та зборів на території Менської міської територіальної громади» та АРВ до нього з метою отримання зауважень та пропозицій.

2. Проведення консультацій з суб'єктами господарювання.

3. Підготовка експертного висновку відповідальної комісії, щодо відповідності проєкту рішення вимогам Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

4. Оприлюднення рішення.

5. Проведення заходів з відстеження результативності прийнятого рішення.

Таким чином, упровадження регуляторного акта забезпечить дотримання норм чинного податкового законодавства як органами державної податкової служби, органами місцевого самоврядування, так і суб'єктами господарювання в тому числі нерезидентами, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, та громадянами, які сплачують податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, земельного податку, транспортного податку, єдиного податку; збір за місця для паркування та туристичного збору у порядку та на умовах, визначених Податковим Кодексом та даним рішенням.

За результатами проведених розрахунків очікуваних витрат та вигод СПД, прогнозується, що прийняття зазначеного проєкту рішення немає негативного впливу на інтереси суб'єктів господарювання, громадян та органу місцевого самоврядування та не збільшує податкове навантаження. А його застосування буде ефективним для вирішення проблеми, зазначеній в розділі I цього АРВ.

6. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги.

Бюджетні витрати на адміністрування регулювання суб'єктів малого підприємництва не підлягають розрахунку, оскільки встановлені нормами Податкового кодексу України. Органи місцевого самоврядування наділені повноваженнями лише встановлювати ставки місцевих податків та зборів, не змінюючи порядок їх обчислення, сплати та інші адміністративні процедури.

Витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва не передбачено.

7. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта.

Передбачається не обмежувати строк дії запропонованого регуляторного акта. В разі необхідності за підсумками відстежень та внесення змін до чинного законодавства України в частині справляння місцевих податків та зборів, відповідні зміни будуть внесені шляхом внесення змін до даного регуляторного акта, або прийняття нового.

У разі якщо до 15 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування місцевих податків міська рада не прийняла рішення про встановлення місцевих податків, такі податки справляються із застосуванням ставок, які діяли до 31 грудня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування таких місцевих податків. Враховуючи норми Бюджетного та Податкового кодексів України, якщо в рішенні органу місцевого самоврядування про встановлення місцевих податків та/або зборів, а також податкових пільг з їх сплати не визначено термін його дії, таке рішення є чинним до прийняття нового рішення.

8. Визначення показників результативності дії регуляторного акта.

Виходячи з цілей державного регулювання, визначених у другому розділі АРВ, для відстеження результативності регуляторного акта слід визначити не менше ніж три кількісних показника, які безпосередньо характеризують результативність дії регуляторного акта та які підлягають контролю (відстеження результативності).

Для відстеження результативності дії регуляторного акта основними є такі показники:

- сума надходжень до місцевого бюджету від сплати місцевих податків (податок на майно, плата за землю, орендна плата, туристичний збір, єдиний податок з фізичних осіб – підприємців 1,2 групи) тис. грн;
- кількість суб'єктів господарської діяльності – платників місцевих податків (податок на майно, плата за землю, орендна плата, туристичний збір, єдиний податок з фізичних осіб – підприємців 1,2 групи), на яких поширюватиметься дія акта, осіб;
- розмір коштів, що витрачатимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акту;
- рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта.

9. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта.

Оцінка ефективності регуляторного акта буде здійснена за допомогою проведення базового, повторного та періодичного відстеження результативності регуляторного акта.

Відстеження результативності регуляторного акта буде проводитись статистичним методом.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності:

Статистичні:

- аналітичні показники Менської державної податкової інспекції ГУ ДПС у Чернігівській області;
- інформація відділу міжнародного співробітництва та економічного розвитку, відділу земельних відносин, містобудування та архітектури, виконавчого комітету Менської міської ради.

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися до дня набрання чинності цим регуляторним актом.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися в період до одного року, після набрання чинності регуляторним актом.

Начальник фінансового управління
Менської міської ради

Алла НЕРОСЛИК